

Het grote
Bomspotting
Doe Het Zelf Boek

NUCLEAIRE ONTWAPENING W ACTIE

EDITIE
2009-2010

Nucleaire ontwapening in actie

Wil je iets doen tegen kernwapens? Schuilt in jou een Bomspotter? Dan is deze handige Doe-het- zelf gids iets voor jou.

Jij kiest zelf wat voor actie je wil ondernemen: ludiek of bloedserieus, 's nachts of overdag, met 2 vrienden of je hele voetbalploeg... Deze gids biedt tips voor elke doe-het-zelver. Van voorbereiding tot afwerking. Afhankelijk van je ambities en je ervaring kies je welke hoofdstukken op je actie van toepassing zijn.

Behalve een praktische leidraad biedt de gids ook nuttige achtergrondinformatie over kernwapens, de NAVO, de politieke context.

- = Wil je inspiratie? Kijk op www.bomspotting.be voor foto's en verslagen van andere Doe-het-zelf acties.
- = Wil je hulp bij je eigen voorbereiding? Contacteer Vredesactie, dan bekijken we samen hoe we jullie kunnen helpen: bomspotting@vredesactie.be
- = Wil je meer weten? Op www.vredesactie.be vind je alles over kernwapens en over eerdere acties tegen de NAVO-kernwapenpolitiek.
- = Wil je je eigen actieverslag posten op www.bomspotting.be? Mail dit naar bomspotting@vredesactie.be

Laat van je horen.

Stop de kernwapens

INTRO

2010 is een cruciaal jaar voor nucleaire ontwapening. Op de militaire basis van Kleine Brogel liggen naar schatting 20 NAVO-kernwapens. Belgische piloten trainen om ze in te zetten.

Willen we de kernwapens hier weg, dan moet de Belgische overheid nu initiatieven nemen. Het is nu of nooit. Wij zitten niet mee aan de onderhandelingstafel, maar we kunnen er wel voor zorgen dat de illegale kernwapenstrategie niet ongestoord wordt uitgevoerd.

Iedereen kan dit. Louter door voortdurend en onverwacht op en rond de militaire basis aanwezig te zijn met geweldloze verrassingsacties, sturen we de werking van de basis in

de war. We 'stalken' de kernwapens. Het hoogtepunt is een grote gezamenlijke Bomspotting-actie op 3 april 2010.

Deze gids loodst je door het voorbereiden van veilig en succesvol actievoeren rond en op Kleine Brogel en biedt je alle praktische tips over voorbereiding, uitvoering en afwerking.

Ook jij kan meedoen. Elke actie, hoe bescheiden ook, maakt onze aanwezigheid rond de militaire basis zichtbaar en voelbaar. Stalk de kernwapens en post foto's en een verslag van je actie op www.bomspotting.be Daar vind je een overzicht van alle acties.

2010: nucleaire ontwapening, nu of nooit!

Kernwapens bedreigen onze wereld. De negen landen die samen meer dan 25.000 kernwapens bezitten, houden zich niet aan de afspraken om te werken aan een kernwapenvrije wereld. Diverse landen werken aan de ontwikkeling van eigen kernwapens en er is de vrees dat nucleaire technologie en kernwapens in handen van terroristen terecht komen.

Maar wat ooit een verre droom leek, komt nu wat dichterbij. De houding tegenover kernwapens is aan het veranderen. Zelfs Barack Obama wil ze weg. In een wereld waarin nucleaire technologie ruim verspreid is, is het voor de eigen veiligheid belangrijker om kernwapens te controleren, dan om ze te bezitten. Als het bezitten van een groot arsenaal de controle op nucleaire technologie in de weg staat, gaan zelfs oude haviken het nut van die kernwapens betwijfelen. Voormalige ministers en regeringsleiders uit de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Duitsland, Italië, Noorwegen,... hebben de afgelopen maanden opgeroepen tot

een kernwapenvrije wereld. De Duitse en Noorse regeringen, Nederlands oud-premier Lubbers, zelfs voormalig NAVO-baas Willy Claes, allemaal willen ze dat de NAVO zijn kernwapenstrategie herziet.

2010 biedt unieke kansen om die uitspraken in de praktijk te brengen. In 2010 zijn er drie belangrijke momenten die beslissend kunnen zijn voor de toekomst van de kernwapens. De VS bespreken nu een nieuwe Nuclear Posture Review. Ze herbekijken hun nucleaire strategie en bepalen waar welke kernwapens ontplooid zullen worden. Het eindrapport is aangekondigd voor begin 2010. Vanaf 3 mei 2010 worden op de NPT Review Conference in New York afspraken gemaakt voor de verdere uitvoering van het Non-Proliferatieverdrag, het verdrag dat de verspreiding van kernwapens moet tegengaan en waarin kernwapenstaten beloven te ontwapenen. En eveneens in 2010 bespreekt de NAVO haar strategie voor de volgende 10 jaar. Dit keer kan de NAVO kiezen om dat zonder kernwapens te doen. De NAVO rondt de discussie rond haar strategisch concept af op een grote NAVO-top in december 2010 of januari 2011 in Portugal.

Stop de kernwapens

Doe het zelf. Doe mee.

Het klimaat is er rijp voor, we krijgen de kernwapens buiten. Maar onze regering heeft dit jaar een stevig zetje nodig.

Vanaf december 2009 komen Bomspotters van overal te lande op eigen houtje naar Kleine Brogel, bij dage en nachte, week en weekend, om gewelddoos de basis te betreden, te verstoren en de lekke beveiliging te omzeilen. We weten waar de kernwapens liggen, hoe ze zijn beveiligd, wie ze beveiligt, en welke logistieke en politieke structuur de kernwapenpolitiek in stand houdt. We brengen de kennis en ervaring van 10 jaar Bomspotting in de praktijk.

Niet aflatende geweldloze acties moeten de werking van de kernwapenbasis hinderen. We 'stalken' de kernwapens: systematisch, vastberaden, zonder ophouden.

3 april 2010: Europese actiedag

Op 3 april, een maand vóór de NPT Review Conference, gaan we massaal naar Kleine Brogel voor het hoogtepunt in de reeks doe-het-zelf acties. We voeren dan acties aan de verschillende kernwapenbasissen in Duitsland, Nederland, Frankrijk, Italië, Turkije, Groot Brittannië en België. Een grote actie van burgerlijke ongehoorzaamheid legt de basis van Kleine Brogel plat.

Kom vanaf 12u naar de Sint-Jozefzaal in Kleine Brogel of ga vanuit jouw regio mee met de bus. Alle info op www.bomspotting.be

INHOUDSTAFEL

1. Een doe-het-zelf actie in vijf stappen	7
⇒ Maak een plan	10
⇒ Doe je ding	13
⇒ Na de actie	14
Geweldloos omgaan met confrontatie	16
⇒ Verkenning	19
⇒ Training	21
Actierichtlijnen	22
2. Het actieterrein	23
3. Pers	27
4. Veiligheid	35
5. Juridisch	39
⇒ wat zijn kernwapens?	48
⇒ welke landen hebben kernwapens?	48
⇒ kernwapens illegaal?	49
⇒ het non-proliferatieverdrag	49
⇒ kernwapens in België	50
⇒ kernwapens en de NAVO	50

Stop de kernwapens

1.

Een
doe-het-zelf
actie
in 5 stappen

Ideetjes

Iedereen kan zelf de kernwapens stoppen. Om de werking van de basis in de war te sturen, hoeven we geen spectaculaire of grootschalige acties te doen. Elke actie maakt ons verzet tegen de kernwapens zichtbaar. Elke onverwachte aanwezigheid alarmeert de bewaking en verstoort de normale werking van de basis. Je hoeft het dus niet ver te zoeken.

Een eenvoudig stappenplan voor een geweldloze doe-het-zelf actie in Kleine Brogel:

1. zoek een groepje mensen bij elkaar

Kijk rond in je omgeving. Je vindt zeker mensen die mee willen doen: je vrienden van turnclub Rap en Knap, toogvrienden van café Sportlokaal, makkers van jeugdhuis Sputnik, de bewoners van de Lange-armstraat of de Bloemekeswijk, de jongerenvereniging waar je bij zit,...

2. bedenk wat je op of rond de basis wil doen

Zet je met je groepje rond de tafel en bedenk een leuke, geweldloze actie. Uitgangspunt kan zijn wat je sowieso al samen doet. Voetbalploeg Excelsior kan gaan voetballen op de landingsbaan, vogelkijkers De Flierefluiter gaan vogels en straaljagers spotten rond en op de basis. Hieronder vind je tips voor een geslaagde brainstorm.

Een doe-het-zelf actie in 5 stappen

- ⇒ Rij met een groepje naar de basis. Klim over de draad of poseer aan de draad met een goed leesbaar spandoek "Jeugdhuis Sputnik wil kernwapens weg", neem foto's, post ze op de website en klaar is kees.
- ⇒ Maak de militaire basis permanent herkenbaar: zet hekken en omheining in de verf, versier ze met spandoeken, ballonnen, slingers...
- ⇒ Bedenk een catchy slogan, ga over de draad en spuit, verf, teken hem op de landingsbaan.
- ⇒ Een strijkkwartet doet een repetitie aan de poort van de basis, een fanfare geeft er een concert, een jazzcombo doet er een jamsessie
- ⇒ Bedenk met je scoutsgroep een bosspel. De basis en de omgeving ervan (vooral de zuidkant) is daar uitermate geschikt voor!
- ⇒ Een natuurgids leidt je groep rond in de omgeving van Kleine Brogel. De meest zeldzame soorten vind je natuurlijk op het militair domein zelf.
- ⇒ Ga jagen op of rond de basis, skaten op de landingsbaan, fietsen rond de basis met op tijd een pauze aan of over de omheining.
- ⇒ Badminton: sla je gekleurde pluimpjes (al dan niet met boodschap) over de omheining.
- ⇒ Golf. De uitgestrekte basis is een ideaal golfterrein.
- ⇒ Blokkade. Blokkeer de toegang tot de basis door voor de poort te gaan zitten of liggen.
- ⇒ Wake up call. Verstop op verschillende plekken op de basis makers die op verschillende momenten afgaan. Een niet mis te verstane boodschap: tijd voor actie, kernwapens weg.

Neg ideeetjes

3. maak een plan

Hoe eenvoudiger je actie, hoe simpeler je plan. Misschien is het beperkt tot 'waar?, wanneer?, wie?, en wie brengt wat mee?'. Ga je voor een wat ingewikkelder actie, dan vind je hieronder praktische tips over hoe je een actiescenario ontwikkelt en een actie voorbereidt. Denk ook aan de eventuele juridische consequenties!

4. ga naar Kleine Brogel en doe je actie

Waar je tijdens je actie op moet letten? Tips en richtlijnen vind je hieronder.

5. post je foto's en verslag

op www.bomspotting.be

Op de website vind je een overzicht van alle acties. We maken er onze aanwezigheid rond de basis zichtbaar. Andere groepen kunnen er inspiratie opdoen en alle info vinden om zelf een actie op te zetten. Vergeet dus niet de foto's en een verslagje van je actie te mailen naar bomspotting@vredesactie.be

Wil je een geweldloze actie plannen aan Kleine Brogel maar weet je niet goed hoe je er aan moet beginnen? Contacteer Vredesactie, dan spreken we iets af en helpen je op weg.

Een doe-het-zelf actie in 5 stappen

- Wil je zelf niet op de basis? Stuur je telegedeid speelgoedmagentje op de landingsbaan.
- Meer groen! Ga bomen planten op de basis.
- Die in. Je legt je in witte pakken voor dood voor de poort of op de landingsbaan.
- Cantus. Zet een bak bier over de omheining. Wie een pintje wil moet over de draad.
- Verkleed je in de Daltons, graaf een tunnel onder de omheining en ga zo de basis op.
- Camping. Zoek een rustige plek op of naast de basis en zet er gezellig je tent neer.
- Sla alarm. Luidt de noodklok - bel, voetbalsirene, alarmsignaal, wekker - het is hoog tijd voor nucleaire ontwapening!
- Fakkeltocht rond - en wie meet op - de basis.
- Kleine Brogel is een luchtmachtbasis. Laat er ook jouw vliagger op. Of bestook de basis met papieren vliegers.
- Fotoshoot. Neem een verkleedkoffer mee. Verkleed je als cowboy, ridder, pater, politie, soldaat, ijsbeer, vampier... poseer met je tekstballon "ook ik ben tegen kernwapens" en maak foto's - over of aan de draad. Probeer zo veel mogelijk foto's te maken (en ook weer weg te smokkelen) voor je gesnapt wordt.
- Schiet je eigen raket de basis op. Uit een pet-fles kan je een raket knutselen die je met een fietspomp de lucht in kan schieten. Een handleiding vind je hier: <http://www.intospace.nl/waterraket.php>

Download CONCRETE ACTIESCENARIO'S
VIA www.bomspotting.be

MAAK EEN PLAN

brainstorm

Voor je een actie kiest kan het geen kwaad om even te fre10ewheelen en in je groep allerlei ideeën aan de oppervlakte te laten komen. Vertrek van wat je in je groep altijd al samen doet (sporten, koken, studeren,...). Of ga uit van de talenten die in je groep aanwezig zijn: zijn jullie eerder artistiek aangelegd - ga de landingsbaan verven, of eerder op zoek naar intellectuele bevrediging - organiseer een diepgaand debat aan de poort van Kleine Brogel.

Tips:

- ⇒ zorg voor een ontspannen plek waar mensen zonder aarzelen hun fantasie de vrije loop kunnen laten
- ⇒ warm een beetje op door nog eens stil te staan bij waar het over gaat, met foto's van de basis,... zodat iedereen in de juiste sfeer zit
- ⇒ maak voor je begint aan iedereen duidelijk wat je zoekt en wat de bedoeling van de brainstorm is

24 april 2005. Actievoeders van Greenpeace proberen, verkleed als kernbom, het NAVO-hoofdkwartier op te gaan. "Door die onhandige pakken arresteerde de politie ons nog voor we de omheining over raakten. Maar het beeld was wel prachtig: de Brusselse politie die de NAVO-kernwapens arresteert!"

Een doe-het-zelf actie in 5 stappen: maak een plan

selecteer

Uit je lijst met actie-ideeën moet je nu elimineren tot je er één overhoudt.

Denk aan:

- ⇒ de voorbereidingstijd die een actie nodig heeft
- ⇒ de vaardigheden en ervaring in je groep
- ⇒ de beperkingen qua materiaal
- ⇒ de juridisch risico
- ⇒ de grootte van je groep
- ⇒ ...

planning

Zodra je het eens geworden bent over wat je wil doen, en je een datum hebt vastgelegd, maak je een planning van de voorbereiding. Bedenk wat je nog moet doen voor de actie zelf en maak een schema tussen nu en de dag van de actie. Op die manier vergeet je niets.

scenario

Afhankelijk van de actie die je gekozen hebt, maak je een actiescenario: een soort draaiboek dat van begin tot einde beschrijft wat je wil dat er gebeurt, door wie en waar.

Wat staat er in je actiescenario:

- ⇒ een chronologie van de actie zoals je wil dat ze loopt
- ⇒ met telkens: wie doet wat? (namen!)
- ⇒ op welke plaats
- ⇒ met welk materiaal

wat als ... ?

In je actiescenario omschrijf je wat je wil dat er gebeurt. Maar hoe goed je dat ook plant, je hebt niet alles in de hand. Er kan vanalles gebeuren waar je geen vat op hebt. Denk na over wat er allemaal kan gebeuren en bespreek wat je dan doet. Op die manier kan je 'B-scenario's' maken, zodat je actie niet in het water valt als er eegens iets fout loopt.

- ⇒ Wat doen we als een groepje tegengehouden wordt door de politie?
- ⇒ We willen aan de draad een foto maken. Wat doen we als de benaking ons ziet en zegt dat het niet mag?
- ⇒ Wat doen we als het regent dat het giet?

Een doe-het-zelf actie in 5 stappen: maak een plan

beeld creëren

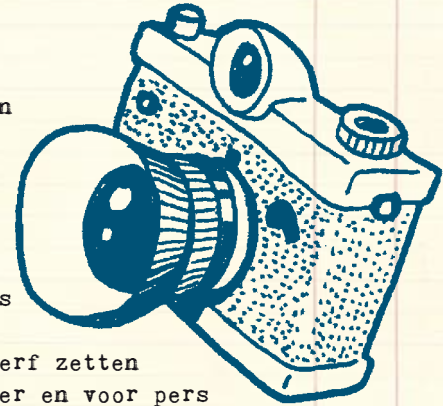
Denk ook na over hoe je van je actie een beeld creëert. Bedenk iets waar je mooie foto's of filmpjes van kan maken die de boodschap van je actie uitdrukken. Niet alleen voor pers die je eventueel uitnodigt, maar ook voor je eigen foto's of actiefilmpjes.

Mogelijk is dat beeld de actie zelf, bijvoorbeeld:

- je voert een toneelstuk op aan de poort van de basis
- je schildert een nucleaire paddestoel op de landingsbaan
- jullie kruipen met z'n tienen over de draad, en houden daar allemaal een tekstballon in de lucht, bv. "Le terme, haal de kernwapens hier weg!"

Bedenk dan hoe je dat precies in beeld gaat brengen.

Andere acties zijn misschien minder visueel aantrekkelijk of moeilijker in beeld te brengen. Je kan dan extra's bedenken die de boodschap in de verf zetten en die fotogenieker en voor pers aantrekkelijker zijn.

- Je leest gedichten voor aan het spotterspunt. Trek een kostuum aan, sta op een podium, hang een spandoek achter je.
- Een groepje klautert over de omheining om op de landingsbaan te gaan zitten. Intussen houden 2 mensen aan de omheining een spandoek omhoog: "kernwapens weg: yes we can!"
- Je gaat begin januari de basis op. Je verkleedt je als de drie koningen, compleet met ster en geschenken.

DOE JE DING

Net als in een film, kan je in een actie verschillende rollen onderscheiden. Welke rollen er zijn, hangt natuurlijk helemaal van je actiescenario zelf af. Behalve de mensen die de actie zelf doen (bv. op de basis gaan, een spandoek vasthouden, aan de ingang een toneelstuk opvoeren,...) zitten in jouw scenario misschien nog deze rollen:

= chauffeur

= persspreker: Jij staat de pers te woord, loodst hen naar de plaats van de actie, zorgt dat ze beelden kunnen maken,... Spreek de opgedaagde journalisten aan, zorg dat ze duidelijk weten wie de perswoordvoerder is. Overhandig een persbericht, vraag hun naam en het medium waarvoor ze werken.

= politiespreker: Als politiespreker ben jij aanspreekpunt voor politie, bewaking, militairen,... Je speelt 'buffer' en contactpersoon: via jou kunnen politie of militairen met de groep communiceren. Je speelt dus

communicatiekanaal maar neemt geen beslissing voor de hele groep. Treed zoveel mogelijk pro-actief op: stap zelf naar de politie of militairen, spreek hen aan 22 maak hen duidelijk wat jouw rol is.

= fotograaf: Een militaire basis fotograferen is strafbaar. De politie kan je vragen je foto's te wissen. Als de kans bestaat dat de politie mensen arresteert, blijf dan een beetje afzijdig. Zorg eventueel voor 2 fotografen, één die met de chauffeur vertrekt en één die ter plaatse blijft. Vergeet niet de foto's door te sturen naar bomspotting@vredesactie.be

= materiaalverantwoordelijke: Jij zorgt er voor dat het materiaal er is, dat iedereen het materiaal heeft dat hij / zij nodig heeft en dat je niks achterlaat.

= thuiswacht: De thuiswacht blijft buiten de actie (bv. bij iemand thuis) en is tijdens de actie telefonisch bereikbaar. Op die manier is altijd iemand op de hoogte van wat er gebeurt.

Een doe-het-zelf actie in 5 stappen: doe je ding

- **observator / thuiswachtcontact** (maak één rol samen met de observator): Jij bent in de buurt van de actie maar blijft op een afstandje. Je geeft relevante informatie door aan de thuiswacht en / of de persspreker.
- catering
- ehbo-verantwoordelijke
- ...

- Afhankelijk van je scenario zijn er extra rollen. Belangrijk is dat ieder zijn / haar eigen plaats in de actie vindt, naargelang wat mensen graag doen, goed kunnen,... en dat iedereen weet wat zijn / haar rol precies inhoudt.

NA DE ACTIE

Bezorg zo snel mogelijk foto's, eventueel een filmpje en een verslagje van je actie aan Vredesactie, via bomspotting@vredesactie.be. Vermeld over welke groep het gaat, leg uit wat je hebt gedaan, hoe het liep,... Op www.bomspotting.be vind je een overzicht van alle acties.

- Stuur je foto's en verslagje naar bomspotting@vredesactie.be!

10 november 2004. Artsen betreden de basis, op zoek naar bewijzen van de aanwezigheid van kernwapens. Intussen hangen ze een spandoek aan de omheining. Die maakt duidelijk waarom ze kernwapens weg willen.

DEBRIEFING EN EVALUATIE

Na de actie zit je nog even samen om te debriefen en te evalueren. Spreek hiervoor een plaats en tijdstip af vóór je naar de actie vertrekt (bv. in een café vlak na de actie, bij een tas koffie zodra iedereen vrijgelaten is, een week na de actie bij iemand thuis,...)

Wat doe je op een debriefing?

- ⇒ Stoom afblazen. Onmiddellijk na een actie is het zinvol om even stoom af te blazen : "ik ben blij dat het gelukt is", "ik was bang dat we te laat zouden komen",...
- ⇒ Praktische problemen oplossen. "ik ben mijn rugzak kwijt", "oei, x is nog op de basis", "y heeft natte kleren, heeft iemand iets droogs?",...
- ⇒ Reconstrueren wat er gebeurd is. Niet iedereen is van het verloop van de actie op de hoogte. De chauffeur weet bijvoorbeeld niet wat er op het terrein gebeurd is, maar heeft wel politie zien arriveren, de persspreker weet welke journalisten

er waren. Leg alle puzzelstukjes bij elkaar zodat iedereen min of meer een volledig beeld heeft.

Wat kan er allemaal in een evaluatie zitten?

- ⇒ Hoe was het (algemeen / voor ieder persoonlijk)?
- ⇒ Hebben we de actie kunnen uitvoeren zoals we gepland hadden? Waarom wel / niet?
- ⇒ Zat de planning goed? Hebben we dingen over het hoofd gezien?
- ⇒ Was de timing en locatie OK?
- ⇒ Zijn alle taken en rollen in de actie goed gegaan?
- ⇒ Was de briefing goed, had iedereen de nodige informatie?

Trek conclusies uit bovenstaande lijst: wat kan een volgende keer beter?

Vergeet niet belangrijke evaluatiepunten door te geven aan Vredesactie, ze kunnen nuttig zijn voor collega-doe-het-zelvers!

Een doe-het-zelf actie in 5 stappen: debriefing en evaluatie

Geweldloos omgaan met confrontatie

Actie roept reactie op. Ook al gaat het om het voorkomen van oorlogsmisdaden, de kans is groot dat de arm der wet zal proberen dat te verhinderen.

Militairen en politie weten soms niet goed hoe ze met geweldloze actievoerders moeten omgaan. Ze hebben de taak om de basis te bewaken of mensen te arresteren en doen dat niet noodzakelijk geweldloos. Aan de andere kant is het mogelijk dat activisten hier agressief door worden.

Wat is escalatie?

Met escalatie bedoelen we het stap voor stap heviger - en mogelijk agressiever, gewelddadiger - worden van een confrontatiesituatie.

Bijvoorbeeld: je zit al urenlang in de kou in de bosjes verstopt tot je over de omheining kan. Eindelijk is de kust veilig! Je gaat de basis op naar wordt meteen gesnapt. Je begint uitgedagend tegen de militairen te praten: "zo kunnen jullie wel he, stoer met drie tegen een activist". De militairen krijgen het op hun heupen als ze zien dat 100 meter verder mensen een spandoek ontrollen. Ze zeggen dat je moet blijven zitten, waarop jij tegen hen begint te roepen. Een van de militairen geeft je een duim. Je vriend komt tussen en geeft de militair een dreun...

Wat gebeurt er bij escalatie?

Bij agressie vernauwt de aandacht en men focust zich op zijn 'vijand'. Van zijn omgeving merkt men niets of weinig. Over en weer resulteert dit in mekaar opjuttten.

Bijvoorbeeld:

- ⇒ je gaat luid spreken, waardoor ook de ander begint te roepen
- ⇒ je komt tot vlakbij de ander, waarop die jou een duimje geeft, jij reageert met een flinke por
- ⇒ je maakt je groot, probeert te imponeren, de ander neemt een dreigende houding aan

Lichaamstaal speelt in deze dynamiek een grote rol. Wie agressief is gaat onbewust een imponerende houding aannemen, dreigend kijken, ... Dat komt intimiderend over en lokt op die manier gelijkaardig gedrag uit, waarop de escalatie vertrokken is.

Hoe werkt de-escalatie?

De-escalatie komt neer op die mechanismen van focus op 'de vijand' en wederzijds opjuttten doorbreken. Dat kan op verschillende manieren.

Stap 1 = inbreken in de confrontatie

Je trekt de aandacht naar je toe en zorgt dat je niet genegeerd kan worden. Op die manier doorbreek je de 'tunnelvisie', focus op de 'vijand'.

Bijvoorbeeld:

- ⇒ je gaat pal tussen de 2 personen staan die tegen elkaar op aan het roepen zijn
- ⇒ je roept niet vanop een afstand (dat wordt waarschijnlijk niet gehoord) maar eist desnoods fysiek aandacht op (schouderklopje, hard in je handen klappen...)
- ⇒ als je met z'n tweeën bent kan ieder zich met een van de zijden van de confrontatie bezig houden

Opgelet!

- ⇒ Vermijd dat je zelf in escalatie meegaat. Bijvoorbeeld: blijf op normaal volume praten

in plaats van te gaan overschreeuwen.

- ⇒ Voorkom dat je zelf aanvallend overkomt (bijvoorbeeld door iemand bruusk bij de arm te trekken). Je riskeert dat je zelf een partij in het conflict en een nieuwe focus voor agressie wordt.
- ⇒ Let op je lichaamstaal. Probeer vooral zelf een rustige indruk te maken.

Stap 2 = verdere confrontatie onmogelijk maken

Je doorbreekt de confrontatie door het direct focussen op het object van agressie onmogelijk te maken. Vaak doe je dat door fysieke afstand te scheppen tussen 2 personen of er een barrière tussen te vormen.

Bijvoorbeeld:

- ⇒ Je wandelt met een van de personen

weg terwijl je tussen de 2 personen in staat. Op die manier kunnen ze moeilijker opnieuw oogcontact maken of elkaar verder opjutten.

- ⇒ > Meerdere mensen gaan tussen de 2 partijen staan zodat ze elkaar niet meer zien en niet meer naar elkaar toe kunnen komen.

Stap 3 = agressie afleiden en kalmeren

Als je er in geslaagd bent om afstand te creëren tussen de agressieve personen, zijn die hun focus van agressie kwijt. Ze zitten nog vol adrenaline en kunnen die energie niet meer kwijt. Het komt er nu op aan de opgewonden mensen te kalmeren. Dat zal niet altijd onmiddellijk lukken.

Laat iemand die opgewonden is dus zijn / haar energie ventileren: laat hem of haar uitrazen in woorden.

Praten trekt iemand uit de confrontatie weg. De energie gaat dan in de woorden en niet in daden.

Hou in het achterhoofd dat je niet wil overtuigen maar de-escaleren. Ook als het een lullig gesprek is en je krijgt wat scheldwoorden naar je hoofd, kan je interventie best geslaagd zijn. Eenmaal adrenaline niet meer aangemaakt wordt, volgt snel de 'depressie' of 'energieval'.

Let op! Wondermiddelen om in escalatie in te grijpen, pasklare technieken die altijd en overal werken, bestaan niet. Succesvol de-escaleren hangt af van de situatie goed inschatten.

Preventie

Het is vooral belangrijk op tijd in te grijpen in gespannen situaties. Geweld voorkomen is een gedeelde verantwoordelijkheid.

- = Als je ziet dat één van je mede-activisten gestresseerd is of gespannen, praat er dan mee. Maak hem / haar er van bewust dat hij / zij gespannen overkomt, vraag wat er aan de hand is. Geef die persoon ruimte om zijn / haar frustraties te uiten.
- = Wees je er van bewust hoe wij als actievoerders op ordediensten of militairen overkomen. Wat voor ons een onschuldige, geweldloze actie is, kan voor een militair een absoluut ontoelaatbare inbreuk in zijn persoonlijke ruimte betekenen, of overkomen

als een totaal gebrek aan respect voor zijn / haar functie.

- = Let bij contact met militairen en politie op je lichaamstaal!

Wil je je als groep voorbereiden op omgaan met confrontatiesituaties, volg dan een training geweldloos actievoeren. Kijk op www.bomspotting.be voor een training in je buurt.

VERKENNING

Op www.bomspotting.be vind je alle mogelijk info over de basis en de omgeving: kaartjes, foto's,... Wil je zelf de basis op, dan ga je misschien liever zelf eerst eens kijken. Hoe pak je zo'n verkenning aan?

1. Bespreek wat je op je verkenning wil doen. Ga je een kijkje nemen om inspiratie op te doen? Of heb je al een actiescenario en ga je op zoek naar concrete informatie over de omheining, routes, afspraakplaatsen,...?
2. Zet op een rijtje welke informatie je na je verkenning in handen wil hebben en in welke vorm (foto's, tekeningen, verslag,...).
3. Hoe ga je die info verzamelen? Stel een planning op: welke plaatsen wil je eerst bekijken, waar wil je een foto van, welke weg wil je checken?
4. Na de verkenning: check of je al de informatie hebt die je wilde. Ga na of er nog gegevens ontbreken en bedenk hoe je er achter gaat komen.
5. Evalueer de informatie. Moet je je scenario aanpassen op basis van je

verkenning? Zijn er mogelijkheden waar je niet aan had gedacht?

6. Bekijk hoe iedereen die bij de actie betrokken is de nodige info krijgt. Moet iedereen een kaartje hebben of alleen de chauffeurs? Wil je iedereen de foto's laten zien?

Wees voorzichtig, gebruik je gezond verstand:

- = Als je tien keer voorbij de hoofdingang wandelt en uitgebreid de omheining fotografeert, wek je waarschijnlijk argwaan. Doe dus zo gewoon mogelijk en hou de riskantere observaties voor laatst.
- = Bedenk eventueel vooraf een smoes (je observeert een zeldzame vogel of stippelt een wandeling uit voor je familieweekend).
- = Denk er aan dat foto's nemen van militaire domeinen strafbaar is. De kans dat je hier last mee krijgt is klein, maar hou er rekening mee. Als de politie vindt dat je je vreemd gedraagt, willen ze misschien weten wie je bent en wat je er doet.

Een doe-het-zelf actie in 5 stappen: verkenning

⇒ Denk aan de informatie die je bij je hebt. Als je een uitgeschreven actiescenario mee hebt en de politie houdt je tegen en wil je rugzak zien, is de moeite voor niets geweest.

Een verkenning ter plaatste kost tijd. Die wil je misschien liever in je actievoorbereiding steken. Bedenk dus eerst of een verkenning echt nodig is en of je de informatie niet ergens anders kan vinden. Vaak helpen Google Earth of maps.google.be al een heel eind.

11 oktober 2004. Vertegenwoordigers van uiteenlopende organisaties lopen de landingsbaan van Kleine Brogel op. Intussen worden aan de omheining spandoeken en bordjes gehangen die duidelijk maken welke organisaties de actie steunen.

TRAINING GEWELDLOOS ACTIEVOEREN

Hoe goed een actie ook voorbereid is, het verloop heb je nooit volledig zelf in handen. Een training geweldloos actievoeren vergroot je slaagkansen. Je oefent er op allerlei situaties waarin je tijdens een actie kan terecht komen, met de bedoeling de actie geweldloos te houden en beter te doen lukken. De kers op de taart is een goede actievoorbereiding.

wat is een training geweldloze actie?

Een actietraining is een concrete en praktische voorbereiding op een actie. In een veilige omgeving sta je stil bij wat je allemaal kan te wachten staan en oefen je op de situaties waar je in terecht kan komen.

Het zwaartepunt van de training ligt in praktijkoefening. Wat doet een politiespreker, een thuiswacht of een observator? Hoe hou je een overzicht op het verloop? Hoe communiceer je tijdens de actie met elkaar?

Hoe neem je in gespannen situaties snel en efficiënt met de hele groep

Geweldloos omgaan met confrontatie

beslissingen? Daar kan je je vooraf op trainen.

Actie roept reactie op: je staat misschien oog in oog met politie, security of militairen. Ordediensten weten soms niet goed hoe ze met actievoerders moeten omgaan. In rollenspelen en simulaties oefenen we op situaties die zich kunnen voordoen. Hoe reageer je op provocaties? Wat doe je als een van de mede-actievoerders door het lint gaat?

We gaan na welke mechanismen in zo'n confrontatiesituaties een rol spelen en we bekijken hoe we die confrontatie kunnen ontwijnen.

wil je training volgen?

Vredesactie heeft jarenlange ervaring in actietrainingen. Regionale groepen organiseren trainingen geweldloos actievoeren in de aanloop naar de actie op 3 april.

Voor de agenda van trainingen geweldloze actie:
check www.bomspotting.be

[intermezzo 2]

actierichtlijnen

Jouw actie op of rond de basis van Kleine Brogel maakt deel uit van de campagne Bomspotting indien voldaan wordt aan volgende voorwaarden:

actieve geweldloosheid

Ik gebruik geen fysiek, noch verbaal geweld. Ook wanneer ik geprovoceerd word of wanneer er geweld tegenover mij wordt uitgeoefend, beantwoord ik dit niet met tegengeweld. Ik toon in alle omstandigheden respect voor de menselijke waardigheid.

openheid

Ik kom open en eerlijk voor mijn bedoelingen en identiteit uit. Ik heb niets te verbergen en niets om beschaamd over te zijn.

verantwoordelijkheidszin

Ik ben verantwoordelijk voor mijn eigen daden. Ik ben bewust van de mogelijke gevolgen en bereid deze te dragen. Ik breng geen mensen in gevaar tijdens de actie.

Acties die niet aan deze richtlijnen voldoen, maken geen deel uit van de campagne.

8 juli 2006. Bomspotters stappen naar het kantoor van Lockheed Martin, dat kernwapens produceert. Een bomspotter: "We verzegelen poorten, ramen en deuren met Bomspotting-tape. De actie kostte nauwelijke voorbereiding, maar de boodschap was duidelijk: kernwapens weg!"

actierichtlijnen

2.

Het actieterrein

Hoe ziet de basis van Kleine Brogel er uit?

De luchtmachtbasis van Kleine Brogel ligt in landelijk gebied, tussen Kleine Brogel, Kaulille, Grote Brogel en Peer. Rond de basis liggen weiden, akkers en bossen. De wegen uit Kleine Brogel naar Peer (westelijke zijde) en naar Kaulille (noordelijke zijde) lopen vlak langs de omheining.

Dwars door het domein, van noordoost naar zuidwest, loopt de startbaan, ca. 3 km lang.

Aan de Vliegveldlaan (tussen Kleine Brogel en Kaulille) ligt de toegang tot het Amerikaanse deel van de basis. Daar zijn zo'n 110 Amerikaanse soldaten van het 52ste MUNSS (Munition Support Squadron) gelegerd. Zij staan in voor de bewaking en het onderhoud van de kernwapens.

In de zuidelijkste hoek is de Belgische kazerne, uitvalsbasis van de 10de Tactische Wing.

Langs de weg Kleine Brogel-Peer ligt het 'spotterspunt', speciaal ingericht voor vliegtuigspotters, met een stukje parkeerplaats en zicht op de landingsbaan.

Het actieterrein

Langs de noordoostelijke zijde loopt een zandweg (zijweg van de Vliegveldlaan naar Kaulille) langs de omheining. Ook daar heb je een mooi zicht op de landingsbaan.

Een schat aan gedetailleerde info, kaarten en fotomateriaal van de basis vind je op www.bomspotting.be

de omheining

De basis is afgezet met verschillende types omheining (A, B en C verwijzen naar de aanduidingen op de kaart).

Vooraf aan de oostelijke en de zuidelijke kant kan je, eventueel met behulp van een tapijtje, relatief makkelijk over de draad heen. Op sommige plaatsen kan je ook onder de draad door. Onmiddellijk langs de omheining is nogal wat dichte begroeiing, vooral aan de zuidelijke kant.

Opgepast! Mogelijk liggen er op of net achter de omheining rollen 'scheermesjesdraad'. Die mesjes zijn heel erg scherp, let dus goed op! De

A Meest voorkomende type Gaasafsluiting van ongeveer anderhalve meter hoog met daarboven drie rijen prikkeldraad. De afstand tussen de gaasafsluiting en de onderste draad is ruim voldoende om trossen te kruipen.

B Sommige delen van de basis zijn extra beveiligd met een hek, ca. 2,5 meter hoog, hard, en dicht geweven. Dat maakt het moeilijker om te beklimmen. Bovenaan is het hek afgezet met scherpe pinnetjes.

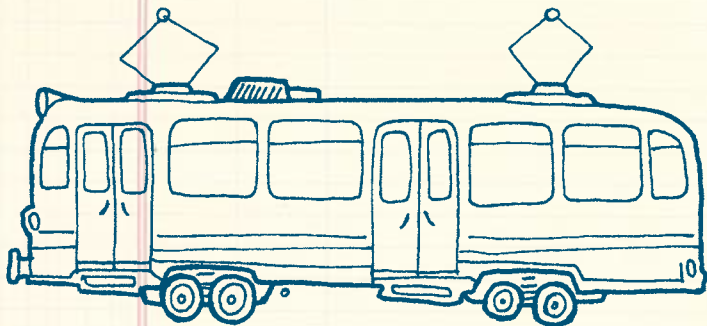
C Onheiningen rond gevoeligere plaatsen zijn extra beveiligd met scheermesjesdraad (razor wire) of

Het actieterrein

draad staat vaak onder spanning. Als je er in knipt, riskeer je dat de draad rond vliegt en je verwondt. Trap er niet op! De mesjes kunnen zelfs door schoenzolen heen snijden.

Tips om makkelijk en veilig te klimmen vind je in het hoofdstukje 'veiligheid'.

Informatie over omheining en bewaking is aan veranderingen onderhevig zonder voorafgaande aankondiging. Stuur relevante info en foto's door naar bomspotting@vredesactie.be

actierichtlijnen

hoe geraak je er met het openbaar vervoer?

De dichtstbijzijnde treinstations zijn Overpelt (te bereiken via Antwerpen-Berchem of Lier) en Hasselt. Lijnbussen rijden tot op wandelafstand voorbij de omheining!

Vanuit Overpelt rijdt bus 33 via Kleine Brogel naar Peer, voorbij het spotterspunt (daar is een bushalte, 'spotters corner'), dus aan de omheining.

Bus 48 rijdt vanuit Hasselt naar Hamont. Stap af in Grote Brogel of Kaulille en de basis ligt op maximaal een half uur stappen. Een zestal keer per dag stopt de bus ook aan het spotterspunt.

Lijn 22 (Hasselt-Kleine Brogel) stopt één keer 's avonds en één keer 's ochtends aan het spotterspunt.

Meer info vind je via www.nmbs.be en www.delijn.be

3.

Pers

perswerk: van minimaal tot uitgebreid

Je kan er voor kiezen zelf een perswerking op te zetten. Afhankelijk van je actieplan en de tijd die je erin wil investeren kan je perswerking minimaal tot heel uitgebreid zijn.

Een uitgebreide perswerking zou er zo kunnen uitzien:

- ⇒ Een groep studenten pol&soc plannen een doe-het-zelf actie. Ze plannen een college "wat staat er op de agenda op de NPT Review Conferentie" op de landingsbaan van Kleine Brogel en nodigen daarvoor mede-studenten en profen uit.
- ⇒ Enkele dagen voor de actie sturen ze een persuitnodiging. Daarin staat kort uitgelegd wat ze gaan doen en nodigen ze pers uit naar de persafspraak: een half uurtje voor de actie begint, op een plek in de buurt van de actie.
- ⇒ De dag voor de actie belt de persspreker de redacties op. Ze informeert of ze de uitnodiging ontvangen hebben en of het in hun

- planning staat. De persspreker vraagt de contactgegevens van de journalisten die komen zodat ze hen persoonlijk op de hoogte kan houden.
- ⇒ De spreker ontvangt de journalisten op de persafspraak en staat hen te woord. Ze legt opnieuw uit wat er te gebeuren staat, geeft al enkele interviews, noteert de contactgegevens van de aanwezige journalisten. Ze loodst hen naar de actieplaats zodra de actie daar begint.
 - ⇒ Terwijl de actie loopt, wordt het persbericht verstuurd. Daarin staat het telefoonnummer van de persspreker, zodat journalisten die niet ter plaatse zijn toch nog extra info kunnen krijgen of interviews afnemen.
 - ⇒ Tijdens de actie belt de persspreker de redacties op om hen op de hoogte te houden.
 - ⇒ Na de actie stuurt de groep nog een verslagje van de actie, met quotes van deelnemers en (links naar) beeldmateriaal.
 - ⇒ De persspreker blijft beschikbaar voor interviews en extra informatie.

Je kan je perswerk ook beperken tot een persbericht zodra de actie loopt. Zorg er wel voor dat journalisten je contactgegevens hebben als ze meer willen weten.

Ook als je er voor kiest geen pers uit te nodigen, kan je nog altijd zelf media maken en zelf je beeldmateriaal en verslag verspreiden.

hoe schrijf je een persbericht?

Enkele praktische tips voor het schrijven van een persbericht:

= Vraag je af wat een journalist interessant kan vinden. In de eerste twee zinnen van het persbericht staan al meteen de belangrijkste elementen van je bericht. Gebruik de 5 W's om dit te checken: 'wie, wat, waar, wanneer en waarom?' "Twintig studenten pol & soc van de Gentse universiteit organiseren vandaag les op een ongewone locatie: de landingsbaan van de militaire basis in Kleine Brogel. Daarmee protesteren ze tegen de aanwezigheid van Amerikaanse kernwapens."

= De kern van de boodschap geef je mee in de eerste paragraaf. Daarna komen andere belangrijke gegevens en ga je meer in op details. In een goede persmededeling moet je paragrafen van onder naar boven kunnen schrappen, zonder dat het bericht onduidelijk wordt. Deze oefening garandeert dat de meest essentiële informatie bovenaan staat.

= Hou het kort; beperk je tot één A4. Journalisten hebben weinig tijd om te lezen en zullen dus selecteren. Je kan beter zelf al selecteren. Als ze meer willen weten, kunnen ze je altijd bellen.

= Een persbericht moet eigenlijk publiceerbaar zijn als artikel, met zo weinig mogelijk werk voor de journalist die het artikel moet schrijven. De stijl moet dus kernachtig en eenvoudig zijn en de essentie van je boodschap weergeven. De tekst is neutraal en helder, veronderstelt niet te veel voorkennis en wordt best in de derde persoon geschreven.

- ⇒ Gebruik bij langere persberichten tussentitels. Zo kan de journalist het bericht snel en selectief lezen. Je kan bovendien zo zelf eigen klemtonen leggen in je bericht.
- ⇒ Zorg voor een heldere bladschikking, met voldoende witruimte. Zo heeft de journalist nog plaats voor aanpassingen en aanvullingen.
- ⇒ Vermijd lange zinnen en onduidelijke uitdrukkingen.
- ⇒ Gebruik heldere en duidelijke woorden.
- ⇒ Hou je stijl kort en zakelijk, hou het op feiten. Zo kom je ernstig en deskundig over.
- ⇒ Schrijf in tegenwoordige tijd, gebruik zo veel mogelijk de actieve wijs.
- ⇒ Vermijd overtollige / bombastische adjectieven ('schandalige, revolutionaire, laffe, ...) en beledigingen en grofheden. Dus niet: "Pieter De Crem likt de hielen van de Amerikanen."
- ⇒ Verwerk een citaat van één van de actievoerders in je persbericht. Dat kan de journalist de moeite besparen zelf iemand te interviewen. Bovendien kan je zo een scherpe opinie in de krant krijgen zonder dat je persbericht overkomt als een pamflet. "Als student pol&soc vind ik dat wij de kernwapenpolitiek niet zomaar kunnen laten gebeuren. Onze ministers moeten eindelijk hun werk doen en er voor zorgen dat de kernwapens uit Kleine Brogel verdwijnen."
- ⇒ Maak het probleem dat je aankaart concreet. Probeer een vergelijking te maken met iets wat iedereen kent, vb. "In Kleine Brogel liggen een twintigtal B61-kernbommen. Eén B61-kernbom heeft een potentiële kracht van 14 maal de bom op Hiroshima."

Wanneer verstuur je je persbericht?

Hou in je timing rekening met je eigen actieplanning én met de werking van media:

- ⇒ Na de middag beginnen kranten de eerste artikels te redigeren. Na pakweg 18u kan er niks nieuws meer bij. Je persbericht maakt dus het meest kans als je het vóór of rond de middag stuurt.
- ⇒ Als je pers uitnodigt op de actie, doe dat dan enkele dagen vooraf, en bel de dag vóór de actie de redacties op.
- ⇒ Nodig je geen pers uit op de actie, dan kan je enkele dagen vooraf een aankondiging versturen of een persbericht wanneer de actie begint. Je vergroot de kans dat het opgepikt wordt als je daarbij zelf de redacties opbelt.
- ⇒ Wil je absoluut vermijden dat de politie weet heeft van je actie, stuur het persbericht dan pas als de actie gestart is en bel eventueel tegelijk de redacties op: "er zijn nu 20 actievoerders voetbal aan het spelen op de basis in Kleine Brogel"

- ⇒ Na je actie kan je zelf nog een verslag sturen: hoe is het gelopen, zijn er mensen opgepakt, een quote van een deelnemer, beeldmateriaal,...

Naar wie verstuur je je persbericht?

- ⇒ Verspreid je persbericht breed: niet alleen naar de redacties, maar ook naar individuele journalisten.
- ⇒ Probeer namen en persoonlijke contactgegevens te pakken te krijgen van journalisten die bezig zijn met kernwapens of defensie. Dat kan je aan de redactie vragen of achterhalen door in kranten te bekijken wie welke artikels schreef.
- ⇒ Perslijsten van regionale media en lokale correspondenten kan je meestal krijgen via het gemeentehuis.
- ⇒ Vraag perslijsten en contacten van journalisten aan organisaties.

Interviews geven

Wees niet bang van pers. Als actiegroep heb jij hen nodig, maar ook zij hangen van jou af om aan nieuws te geraken. Elk interview kan zodanig verknipt worden dat het de actie belachelijk maakt, maar meestal willen de journalisten gewoon een korte en duidelijke quote waarin je het waarom van de actie uitlegt.

Als persspreker kan je je vooraf voorbereiden en oefenen op het geven van interviews. Neem daarvoor je tijd. Houd voor ogen wat een journalist graag wil: niet in de eerste plaats een uitgesponnen argumentatie, maar een korte, krachtige quote.

Pers

Bereid je voor

Als je interviews verwacht is een goede voorbereiding belangrijk. Je doet dit best samen met een aantal andere mensen van je groep. Zo kan je de kernboodschap van de actie helder formuleren. Die moet je in 2 à 3 heldere zinnen kunnen samenvatten.

Oefen

Je kan je perfect voorbereiden door van elkaar interviews af te nemen: oefen op het kernachtig en duidelijk verwoorden van je boodschap. Bedenk welke vragen de journalisten zouden kunnen stellen, en hoe je ze kan gebruiken om je kernboodschap te vertellen. Vragen die op een actie bijna altijd terugkomen zijn: "Wat gebeurt er hier?" en "Waarom zijn jullie hier?". Ze zijn de perfecte voorzet voor je kernboodschap. Bedenk ook welke kritische vragen de journalisten kunnen stellen (over het kleine aantal deelnemers, zin van de actie, gevaar,...) en hoe je ze ten goede kan gebruiken.

Algemene tips:

- ⇒ Vraag of de journalist gehaast is. Zoniet kan je een gesprekje hebben ter voorbereiding: vraag welke vragen hij / zij gaat stellen, zeg wat jij zelf belangrijk vindt.
- ⇒ Voel je niet verplicht op de vraag te antwoorden. Laat je niet verleiden om in te gaan op vragen die je niet relevant vindt, maar buig ze om naar je eigen voordeel. "Ben je niet bang dat de politie jullie hard aanpakt?" "Waarschijnlijk worden we gearresteerd, maar dat vinden we niet erg. We vinden namelijk dat we moeten optreden tegen de kernwapens op Kleine Bragel, ook als we daarvoor gearresteerd worden. Wij zijn in elk geval geweldloos."
- ⇒ Als je vragen krijgt waar je het antwoord niet op weet, verzin dan niet zelf iets, maar zeg dat je het niet precies weet, dat je achteraf zal terugbellen met het antwoord. Dat geeft je de tijd om de correcte info op te zoeken of aan anderen te vragen. Veel informatie over kernwapens vind je in de kernwapenbrochure van Vredesactie of op www.vredesactie.be

Tips voor radio / tv:

- ⇒ Spreek eenvoudig, helder en kort. Gebruik geen jargon. Spreek niet te snel, las pauzes in en vertel een logisch verhaal.
- ⇒ Probeer je boodschap tot een quote te herformuleren die zonder knippen en plakken uitgezonden kan worden.
- ⇒ Als je over je woorden struikelt, wees dan niet bang om opnieuw te beginnen. Ook de journalist wil immers een mooie quote.
- ⇒ Herhaal je kernboodschap. De journalist kan er dan de beste quote uitkiezen.
- ⇒ Geef geen opsommingen (daar kan een journalist niet in knippen).
- ⇒ Gebruik klemtonen en intonaties en spreek afwisselend, maar overdrijf niet.
- ⇒ Geef sprekende voorbeelden, pittige anekdotes en concrete vergelijkingen.
- ⇒ Probeer na te gaan voor welke doelgroep je spreekt en pas daar je taalgebruik aan aan (denk aan het verschil tussen regionaal nieuws, human interest programma op Q-Music, VRT-radionieuws)

Specifieke tips voor tv-interviews:

- ⇒ Verzogd overkomen leidt de aandacht het minst af van de inhoud. Let op je kledij
- ⇒ Neem een actieve en vriendelijke houding aan.
- ⇒ Kijk naar de interviewer, niet recht in de camera. Kijk niet naar de grond.
- ⇒ Laat je gezichtsuitdrukking passen bij hetgeen je zegt.
- ⇒ Sta stil, zwaai niet met je handen door het beeld en beweeg niet te veel met je hoofd

Zelf media maken

Vergeet behalve de traditionele kranten, radio- en tv-zenders ook de alternatieve media niet.

Op indymedia's (Belgische en regionale) kan je zelf je bericht en beelden posten.

= www.indymedia.be

= <http://ovl.indymedia.org>

= <http://antwerpen.indymedia.org>

= www.cemab.be

Vraag organisaties in jouw regio of ze een verslag en foto's van je actie op hun website of in hun tijdschrift kunnen plaatsen.

Maak een facebook-pagina aan voor je actie en vraag iedereen die je kent of ze facebook-vriend willen worden. Plaats je actievideo op youtube of zet je foto's op flickr en stuur een mail met de links naar al je vrienden en kennissen. Nodig hen uit om zelf een doe-het-zelf actie te doen of om mee te gaan naar de Bomspotting-actie op 3 april. Vraag hen de mail verder te verspreiden.

Op die manier kan je toch veel mensen bereiken, ook als de traditionele media niet geïnteresseerd zijn.

4.

Veiligheid

Welke actie je ook plant, hou het veilig! Jouw veiligheid en die van anderen (actievoerders, militairen, buurtbewoners,...) zijn belangrijker dan het slagen van je actie.

Klimmen

Op veel plaatsen kan je gemakkelijk de omheining over, soms kan je er ook onder. Om kleerscheuren te vermijden kan je een stuk tapijt over het prikkeldraad leggen. In de omheining knippen is dus niet noodzakelijk om op de basis te geraken.

Help elkaar. Laat niemand alleen achter. Blijf je omgeving in de gaten houden zodat je eventuele militairen of politie ziet aankomen.

Richtlijnen om veilig en efficiënt over omheiningen te klimmen vind je in de Fence Climbing Video: <http://www.vredesactie.be/article.php?id=509>

Veiligheid

Mode-tips

Als je op de ochtend van je actie voor je klerkast of voor de spiegel staat, probeer je dan voor te stellen in wat voor situaties je kan terecht komen.

Bekijk welke kleding het meest aan al die situaties aangepast is.

- ⇒ Bestaat de kans dat je lang buiten zit > voorzie warme en waterdichte kleding (en eventueel reserve-kleren).
- ⇒ Loop je risico op natte voeten > denk aan stevige schoenen en een paar extra sokken.
- ⇒ Zou het kunnen dat je gearresteerd wordt > vermijd piercings en loshangend haar
- ⇒ Wil je over de omheining klimmen > draag geen te losse kleding maar trek iets sportiefs aan.

Geen paniek!

Acties kunnen best spannend zijn. Maar spanning kan omslaan in paniek.

Als je merkt dat iemand in je groepje panikeert...

- ⇒ probeer dan om die persoon ervan bewust te maken dat hij/zij in paniek is,
- ⇒ vraag hem/haar om kalm te ademen,
- ⇒ spreek met hem/haar, laat hen over hun angst praten,
- ⇒ maak duidelijk dat er ondersteuning is binnen de groep.

Zorg ervoor dat niemand zich afzondert, probeer te vermijden dat mensen alleen rondlopen.

landingsbaan

Let goed op als je iets doet op of in de buurt van de landingsbaan. Dagelijks vliegen F-16's af en aan, voor operaties of trainingen. De landingsbaan is zo'n 3 kilometer lang en het opstijgen en landen gaat heel erg snel. Je ziet de toestellen dus nauwelijks toekomen.

Ga nooit op de landingsbaan zonder vooraf de militaire basis te verwittigen.

Als je op of in de buurt van de landingsbaan komt, zorg er dan voor dat je goed zichtbaar bent: draag fluo hesjes, een rode vlag, opvallende spandoek, geef een lichtsignaal,...

Nuttige telefoonnummers:

- ⇒ 011 51 22 14 (algemeen nummer militaire basis)
- ⇒ 011 39 92 99 (politie Kempenland)

Veiligheid

Foreign Object Damage

F-16's zijn heel erg kwetsbaar. De straalmotoren zuigen lucht aan. Harde voorwerpen (steentjes bijvoorbeeld) die in de motoren terechtkomen, kunnen die ernstig beschadigen of zelfs doen exploderen. Laat in geen geval iets op de landingsbaan achter! Als de kans bestaat dat je per ongeluk toch iets op de landingsbaan hebt achtergelaten, meld dit dan aan de basis!

lawaai

F-16's maken bij het warmdraaien voor vertrek, en bij het opstijgen en landen verschrikkelijk veel lawaai. Als de kans bestaat dat je in de buurt van de landingsbaan komt, neem dan oordopjes mee.

arrestatie

Je bent niet verplicht een politiebevel op te volgen. Het bevel negeren vergroot wel de kans dat je hardhandig wordt aangepakt. Tegenstribbelen heeft weinig zin, je jaagt soldaten of politie op stang en vergroot de kans op geweld.

omgaan met honden

Militairen of politieagenten kunnen honden gebruiken voor de bewaking. Normaal gezien lopen de honden aan de lijn van hun begeleider. De honden zijn getraind om mensen te intimideren en te stoppen.

Tips:

- ⇒ Blijf stilstaan, maak geen bruske bewegingen.
- ⇒ Probeer contact te leggen met de begeleider, want de hond moet doen wat zijn baas hem beveelt.
- ⇒ Zeg de begeleider dat je geen weerstand wil bieden, en dat er geen reden is om de hond los te laten.

Juridische
info

5.

VOORAF

Aan doe-het-zelf acties kunnen juridische gevolgen verbonden zijn. Hou daar rekening mee!

- ⇒ Lees de juridische info hieronder door.
- ⇒ Praat in je groep over welke risico's je wil nemen. Bijvoorbeeld: wil je gearresteerd worden?
- ⇒ Overleg over wat je gaat doen als mensen vervolgd zouden worden.

Als je na de actie iets verneemt van politie of gerecht:

- ⇒ Verwittig elkaar en bekijk op een vergadering wat je gaat doen.
- ⇒ Contacteer Vredesactie, dan bekijken we waar we kunnen helpen.
- ⇒ Als mensen boetes moeten betalen, bekijk dan samen hoe je daarvoor geld inzamelt.

ARRESTATIE

Een arrestatie kan altijd, ook al doe je niks strafbaars. Hou daar rekening mee!

Wie bewaakt de basis?

Militairen staan in voor de bewaking van de basis. Dat betekent niet dat er de hele tijd wordt gepatrouilleerd. Ze kunnen je tegenhouden, maar moeten je zo snel mogelijk aan de politie overdragen. Alleen de politie heeft de bevoegdheid je te arresteren. Kleine Brogel valt onder de politiezone Kempenland.

Buiten de basis kan je in contact komen met politie. Zij kunnen je altijd tegenhouden voor een identiteitscontrole of arresteren als ze vermoeden dat je iets strafbaars gaat doen.

Hoe verloopt een arrestatie?

Een arrestatie houdt in dat politie of militairen je tegenhouden en proberen vermijden dat je wegloopt. Dat kan eenvoudig door je het bevel te geven te blijven staan en/of door het je fysiek moeilijk of onmogelijk te maken weg te lopen: door je fysiek vast te houden, handboeien aan te doen, op de grond te zetten,...

Schat zelf de situatie in: het is niet strafbaar om een politiebevel te negeren, maar als je niet gehoorzaamt, maak je de kans op een hardhandige arrestatie natuurlijk wel groter. Weerstand bieden bij arrestatie tijdens de actie heeft weinig nut. Het verhoogt het risico op verwondingen en het jaagt militairen en politie onnodig op stang.

Twee soorten aanhoudingen

Er zijn 2 soorten aanhoudingen: een administratieve, en een gerechtelijke.

- = Administratieve aanhouding:
Een administratieve aanhouding kan altijd en overal gebeuren. De politie kan je meenemen voor een identiteitscontrole, omdat ze vrezen dat je iets strafbaars gaat doen, of voor het verstoren van de openbare orde. Een administratieve aanhouding kan maximum 12 uur duren.
- = Een gerechtelijke aanhouding:
Een gerechtelijke aanhouding betekent dat de politie je van een misdrijf beschuldigt en dat ze dit verder onderzoeken, bv. wanneer je wordt aangehouden op het militaire terrein. Een gerechtelijke aanhouding duurt maximum (maar niet noodzakelijk) 24 uur. Wil men je langer aanhouden, dan moet je tijdens deze 24 uur voor de onderzoeksrechter verschijnen. Die beslist of je aanhouding wordt verlengd of niet.

Welke administratie hoort er bij een aanhouding?

De politie is verantwoordelijk voor alle administratieve formaliteiten.

Je zal waarschijnlijk gevraagd worden het arrestantenregister te tekenen. Daar staat je naam in en het uur van arrestatie. Controleer het uur en teken als het correct is. Dit register dient om na te gaan of de maximale duur van je arrestatie niet overschreden wordt. Een correct moment van arrestatie bevestigen is dus een garantie voor jouw rechten.

Mogelijk worden je spullen afgepakt, tot wanneer je vrijgelaten wordt. Mogelijk zal je gevraagd worden om een verklaring af te leggen.

Als alle formaliteiten van iedereen in orde zijn gebracht, zal tot slot gevraagd worden om het aanhoudingsregister opnieuw te tekenen voor vrijlating.

Je wacht gewoon je beurt af om de administratieve formaliteiten te vervullen. De politie heeft daarvoor

12 uur de tijd. De tijd van aanhouding loopt altijd vanaf het moment dat je niet meer vrij kan bewegen.

Moet je een verklaring afleggen?

Je bent niet verplicht een verklaring af te leggen of wat dan ook te ondertekenen. Je doet dat dan ook beter niet (behalve het aanhoudingsregister). Je riskeert dat je dingen zegt die in je nadeel spelen of dat de politie je woorden in de mond legt. Verklaar eventueel "ik heb nu niets te verklaren". Stel dat je vervolgd wordt, dan heb je later nog tijd genoeg om verklaringen af te leggen.

Heb ik recht op eten?

In principe heb je recht op eten op de normale etensuren, maar het is niet zeker dat je dat ook krijgt. Het heeft weinig zin om er op aan te dringen. Breng je eigen picknick mee!

Heb ik het recht om te telefoneren?

Ben je administratief aangehouden, dan heb je het recht om iemand telefonisch te laten verwittigen. Dat wil niet zeggen dat je zelf mag telefoneren, al wordt dit soms toegelaten. Dit telefoontje is niet noodzakelijk de prioriteit van de politie. Bij een gerechtelijke aanhouding heb je dit recht niet.

Heb ik het recht om naar het toilet te gaan?

In principe heb je het recht om naar het toilet te gaan, maar misschien is dit niet de prioriteit van de politie. Je kan daarop blijven aandringen, op een rustige manier.

Juridische info

Mag de politie foto's en vingerafdrukken nemen?

Het nemen van foto's en vingerafdrukken is niet bij wet geregeld, maar wel in omzendbrieven. Het is in tegenspraak met mensenrechtenverdragen. Dit is dus een juridische schemerzone. Volgens de betwistbare Belgische regeling is, in geval van administratieve aanhouding, het nemen van foto's en vingerafdrukken onnodig en dus ongerechtvaardigd als je identificeerbaar bent via je identiteitskaart. Bij gerechtelijke aanhouding kan dit wel bij wijze van onderzoeksdaad. Je kan het weigeren, maar het is mogelijk dat je dan langer vastgehouden wordt. Je drijft het beter niet te ver.

Hou je bezig

Een aanhouding kan enkele uren duren. Bovendien weet je vaak niet hoe lang je nog vast zit. Bereid je daarop voor - neem een boek of een spelletje mee - en hou je rustig bezig.

POTENTIELE JURIDISCHE RISICO'S

Zonder toestemming militair domein betreden is strafbaar. Wees je er van bewust dat ook aan acties waarbij je de basis niet op gaat mogelijk juridische consequenties verbonden zijn. Hieronder zetten we de potentiële risico's uiteen. Laat je er niet door afschrikken: duizenden mensen gingen eerder als bomspotters de basis op. Nooit werd iemand daarvoor veroordeeld.

Wie doe-het-zelf acties doet op of rond Kleine Brogel, doet dat op eigen verantwoordelijkheid.

Vredesactie kan voor ondersteuning zorgen in geval van vervolging, maar wees je ervan bewust dat iedereen zelf de juridische en financiële gevolgen van zijn / haar actie draagt.

als je de basis betreedt

Het zonder toestemming betreden van een militair domein is strafbaar met een gevangenisstraf tot 5 jaar. Maar dit wordt als politiek misdrijf

beschouwd en moet daarom voor een assisenhof vervolgd worden.

In de praktijk laat de procureur de zaak vallen, uit vrees dat een assisenjury wel eens oren zou hebben naar de argumentatie van de activisten.

Het betreden van militair domein en daaraan verbonden acties waarop een maximale gevangenisstraf staat van minder dan 5 jaar, worden daarom in de praktijk niet vervolgd.

als je buiten de basis een actie doet

Acties of manifestaties buiten de basis (bv. aan de omheining of aan de toegangspoorten) vallen onder het politiereglement van de stad Peer. In dit reglement kan een politiestraf of een administratieve sanctie op een niet-toegelaten betoging staan. In het eerste geval wordt er in praktijk niet vervolgd. Maar een administratieve aanhouding is altijd mogelijk. Blijf natuurlijk wel rekening houden met de verkeersregels!

als je foto's neemt van de basis

Het nemen van foto's, binnen en buiten de basis, is in theorie ook strafbaar met een gevangenisstraf tot 1 jaar. Maar ook dit geldt als politiek misdrijf, waardoor het in praktijk niet tot vervolging komt.

als je actie voert op de landingsbaan of vliegverkeer hindert

Wie de luchtwaardigheid of de vliegzeekerheid van een vliegtuig in gevaar brengt, kan bestraft worden met 10 tot 20 jaar opsluiting, en zelfs meer als er mensenlevens in gevaar werden gebracht of wanneer het vliegtuig vernield is (art 30 Wet 27 juni 1937 betreffende de regeling van de luchtvaart). In praktijk zullen dit soort misdrijven gecorrectionaliseerd worden en is de maximale gevangenisstraf 5 jaar. Toebrengen van zware beschadigingen aan vliegtuigen kan onder dit artikel vallen, maar ook bv. het hinderen van piloten met laserpennen.

Wie kwaadwillig vliegverkeer ophoudt of belemmert kan in theorie een straf van maximaal 2 jaar krijgen. Doe je dit op de basis zelf, dan valt dit onder de regeling voor het betreden van een militair domein: je wordt vervolgd voor het ernstigste misdrijf (betreden van militair domein), dus voor een politiek misdrijf, dat in de praktijk geseponneerd wordt.

Dat geldt ook voor wie daarbij voorwerpen op de landingsbaan legt. Daarbij moet je wel uiterst voorzichtig zijn. Let erop dat deze voorwerpen duidelijk zichtbaar zijn en dat de militairen op de hoogte zijn van hun aanwezigheid - verwittig dus zelf de basis! Niemand is gebaat bij een vliegtuigongeluk ten gevolge van achtergebleven voorwerpen die niet opgemerkt werden.

Let op met acties buiten het domein die potentieel het vliegverkeer kunnen belemmeren of zelfs in gevaar brengen, bv. het oplaten van ballonnen. Naargelang de hinder kan dit onder één van de genoemde artikels vallen en vervolgd worden voor de

correctionele rechtbank. Dit kan ook gelden voor voorwerpen die je over de omheining gooit, maar dan moeten die al effectief op de landingsbaan geraken (op het spotterspunt toch al enkele honderden meters van de omheining).

Vredesactie keurt elke actie die mensenlevens in gevaar brengt ten stelligste af.

als je schade toebrengt

Wie op één of andere manier schade toebrengt, bv. aan de omheining of aan gebouwen, kan louter voor deze schade vervolgd worden voor de burgerlijke rechtbank, zonder dat sprake is van strafrechtelijke vervolging.

7 november 2009. Brusselse bomspotters inspecteren de basis van Kleine Brogel.

Acht Brusselse bomspotters kunnen niet wachten tot de officiële lancering van de campagne en gaan al aan de slag. Op 7 november rijden ze naar Kleine Brogel. Ze klimmen over de omheining en verkennen de basis. Bijna een uur lang lopen ze er ongestoord rond. De bomspotters wandelen de landingsbaan af, beklimmen een toren en hangen er de vredesvlag. Op poorten en deuren laten ze Bomspotting-stickers achter.

Eén van de Brusselaars: "Met één bijeenkomst hadden we ons plan al klaar en waren de afspraken rond. Tot onze verbazing werden we niet gearresteerd: een uur lang konden we de basis inspecteren! Dezelfde avond nog maakten we plannen voor volgende acties. Ze zien ons daar zeker terug!" De Brusselaars maakten een filmpje en publiceerden een verslag en foto's op indymedia's. Hun actie werd door verschillende media opgepikt.

Doe het zelf. Iedereen kan het!

De kernwapens weg, het is mogelijk.

Schrijf mee geschiedenis: geef de kernwapens de laatste zet. Steek de koppen bij elkaar, maak je actieplan en je bent vertrokken.

- ⇒ Heb je na het doornemen van deze handleiding nog vragen, kijk op www.bomspotting.be voor meer informatie en inspiratie.
- ⇒ Heb je nuttige suggesties of ideeën voor andere doe-het-zelvers? Geef ze door aan Vredesactie, bomspotting@vredesactie.be

3 april 2010: internationale actiedag

Op 3 april trekken we massaal naar Kleine Brogel. Een grote actie van burgerlijke ongehoorzaamheid legt de basis plat. Zorg dat je erbij bent!

- ⇒ Kom om 12u naar het Ontmoetingscentrum Sint-Jozef in Kleine Brogel.
- ⇒ Voor busvoer vanuit jouw regio: neem contact op met een regionale groep, contactgegevens vind je op www.vredesactie.be

KERNWAPENS

Wat zijn kernwapens?

Kernwapens zijn de meest krachtige, de meest vernietigende massavernietigingswapens die ooit ontwikkeld werden. De effecten ervan zijn noch in ruimte, noch in de tijd te controleren en treffen zonder onderscheid zowel burgers als militairen.

Hiroshima en Nagasaki leerden ons dat één kleine atoombom in staat is om in een fractie van een seconde vele tienduizenden mensen te verpulveren, te verassen en dood te stralen.

Tienduizenden blijven zwaar gekwetst achter, met open breuken, brandwonden en sluipende stralingsziekten.

Zelfs wanneer een militair doelwit geviseerd wordt, dan maakt de aard van de effecten van een atoomexplosie het onmogelijk om burgers of civiele infrastructuur (oogsten, graaslanden, visgronden, drinkwatervoorraden, dorpen, steden,...) ongeschonden te laten.

Welke landen hebben kernwapens?

Negen landen hebben samen zo'n 26.000 kernwapens. De VS en Rusland zijn absolute koplopers, goed voor samen 95% van het totale aantal kernwapens. Groot-Brittannië, Frankrijk en China volgen. Behalve die vijf door het Non-Proliferatie Verdrag (NPT) 'erkende' kernwapenstaten hebben ook India en Pakistan toegegeven dat ze kernwapens hebben. Noord-Korea stapte in 2003 uit het NPT en maakte bekend dat het kernwapens heeft. Van Israël is algemeen bekend dat het tussen 75 en 200 kernkoppen heeft, ook al heeft Israël dat zelf nooit toegegeven. Sinds het hoogtepunt van de Koude Oorlog is het totale aantal kernwapens sterk teruggebracht, maar nog steeds is een kleine fractie van het bestaande kernwapenarsenaal voldoende om de wereld verschillende malen te vernietigen.

Kernwapens illegaal?

Kernwapens zijn strijdig met het internationaal recht. In 1996 oordeelde het Internationaal Gerechtshof van Den Haag, op vraag van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, dat "de dreiging met of het gebruik van atoomwapens in het algemeen strijdig zijn met de internationale rechtsregels vervat in het oorlogsrecht en meer bepaald de principes en regels van het humanitair recht."

Volgens het internationaal recht moeten strijdende partijen onderscheid maken tussen burgers en militairen, mogen ze geen onnodig lijden toebrengen, en mogen neutrale landen niet door oorlogsgeweld getroffen worden. Met kernwapens is het onmogelijk die regels te respecteren. Daarom is er geen wettelijke ruimte voor dreiging met of gebruik van kernwapens. Landen die kernwapens hebben, of die er op hun grondgebied hebben, lappen dus het internationaal recht aan hun laars.

Het non-proliferatieverdrag

In 1970 werd het Non-ProliferatieVerdrag (NPT) van kracht. Dat moest de verdere verspreiding van kernwapens tegengaan. De kernwapenstaten beloofden geen kernwapen-technologie over te dragen aan niet-kernwapenstaten. Niet-kernwapenstaten beloofden geen kernwapens te verwerven. De landen met kernwapens verbonden zich tot nucleaire ontwapening. Israël, Pakistan en India hebben het verdrag nooit ondertekend. Volgens artikel VI van het NPT moeten de kernwapenlanden 'ter goeder trouw' op korte termijn via onderhandelingen tot ontwapeningsafspraken komen en tot een verdrag over algemene en volledige nucleaire ontwapening. Van dat laatste is tot nog toe weinig terechtkomen. Kernwapenlanden gebruiken het NPT vooral om andere landen op de vingers te tikken als ze vermoeden dat die aan kernwapens werken.

Kernwapens in België

Officieel wordt "noch bevestigd, noch ontkend" dat er in België kernwapens zijn, maar intussen is het een publiek geheim dat op de luchtmachtbasis van Kleine Brogel een 20-tal B61-kernwapens liggen. Het gaat om Amerikaanse kernwapens, hier gestationeerd in het kader van de nucleaire strategie van de NAVO. Ze worden bewaakt door Amerikaanse soldaten, maar Belgische F-16 piloten trainen om ze te in te zetten.

Bovendien wordt het beleid van de NAVO uitgestippeld op het NAVO-hoofdkwartier in Evere en is SHAPE in Mons het zenuwcentrum voor de tactische planning en beslissingen voor Europa.

Minister De Crem gaf in 2008 nog toe dat er "een capaciteit nucleair is" in Kleine Brogel.

Kernwapens en de NAVO

De NAVO (Noord-Atlantische Verdragsorganisatie) werd in 1949 opgericht door tien West-Europese landen, Canada en de VS, als militaire alliantie, met de bedoeling gezamenlijk het grondgebied van de lidstaten te verdedigen - bewapend met kernwapens. Sindsdien is de NAVO uitgegroeid tot een militair gezelschap van 26 landen en ziet ze haar hoofdtaak in militair ingrijpen over de hele wereld. Nog steeds beschouwt de NAVO kernwapens als essentieel in haar strategie. Vijf Europese NAVO-landen (België, Duitsland, Italië, Nederland en Turkije) hebben 150 à 240 Amerikaanse kernwapens. Sinds 2000 hanteert de NAVO, onder invloed van de VS, een nieuwe kernwapenstrategie. Die laat toe dat kernwapens worden ingezet tegen staten die zelf geen kernwapens hebben. De kernwapens die hier gestationeerd zijn worden dus niet langer alleen als afschrikking beschouwd, maar krijgen een potentiële rol in echte militaire interventies, bv. tegen landen waarvan alleen maar het vermoeden bestaat dat ze aan massavernietigingswapens zouden werken.

